

BURMISTRZ PRUSZCZA GDAŃSKIEGO

ul. Grunwaldzka 20; 83-000 Pruszcz Gdański
tel. +4858/775 99 21; fax +4858/ 682 34 51
e-mail: burmistrz@pruszcz-gdanski.pl

Pruszcz Gdański, 20 marca 2015 r.

OKS.0057.1.2015

Pani

Małgorzata Czarnecka - Szafrńska

Przewodnicząca Rady Miasta Pruszcz Gdański

w/m

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332), przedkładam w załączeniu Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański za rok 2014.

Z poważaniem

Proszę skierować pod obrady
najbliższej zyczejnej
sejki Rady Miasta
23.03.2015

Małgorzata Czarnecka - Szafrńska
PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA
Małgorzata
CZARNECKA-SZAFRAŃSKA

BURMISTRZ

Janusz Wróbel

ms
lul

**Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny
w Gminie Miejskiej Pruszcz Gdański za rok 2014
oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań
zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz. U. z 2015 r., poz. 332)**

**I. Zadania gminy jako administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny
wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny
i systemie pieczy zastępczej:**

1. W ustawie jw. zostały określone zadania własne gmin do realizacji w zakresie wspierania rodziny biorąc pod uwagę w szczególności dobro dzieci, które do harmonijnego rozwoju potrzebują wyjątkowej ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Jako kluczowe w zadaniach jw. uznano:
 - 1) opracowanie i realizację 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
 - 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
 - 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

- c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
 - 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
 - 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
 - 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
 - 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o powstaniu zaległości z tytułu ponoszenia przez rodziców opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.
2. W odniesieniu do ustawowych zadań z zakresu wspierania rodziny na Burmistrzu spoczywa obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, polegającego w szczególności na:
- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
 - 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
 - 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
 - 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
 - 5) pomocy w integracji rodziny;
 - 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
 - 7) dążeniu do reintegracji rodziny.
3. Na terenie naszego miasta głównym inicjatorem i organizatorem pracy z rodziną (przy udziale wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami) przeżywającą trudności w pełnieniu swoich funkcji jest – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Na mocy ustawy jw. Burmistrz Pruszcza Gdańskiego upoważnił kierownika tego Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji oraz do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania

i rozwiązywania umów określających zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy (upoważnienie Nr 42/2011 z dnia 22 grudnia 2011 r.).

Ośrodek w pracy z rodziną wykorzystuje szereg form, które w znaczący sposób wpływają na efekty tej pracy. Najczęściej stosowane formy:

- 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne;
- 2) terapia i mediacja;
- 3) usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne;
- 4) pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobiegania izolacji, w postaci grup wsparcia lub grup samopomocowych.

II. Realizacja zadań wynikających z zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie wspierania rodziny w gminie miejskiej Pruszcz Gdański w 2014 roku:

1. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w budowaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Potrzeba systemowego rozwiązywania istotnych problemów społecznych, gwarantującego koordynację, rozwój i innowacyjność oraz szybkość interwencji przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego przepływu informacji - uzasadnia budowanie programów profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Obowiązek wprowadzenia systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną spoczywa na samorządach lokalnych. Urząd Miasta podejmuje inicjatywy związane z przeciwdziałaniem niekorzystnym zjawiskom w rodzinach oraz pomocą dla rodzin na terenie miasta oraz służy pomocą organizacyjną, merytoryczną i finansową. W związku z powyższym Rada Miasta Pruszcz Gdański w dniu 6 lutego 2014 roku podjęła Uchwałę Nr XL/376/2014 w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2016 dla miasta Pruszcz Gdański. Program ten zakłada wsparcie rodziny naturalnej przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

w celu przywrócenia jej zdolności do prawidłowego sprawowania swoich funkcji, a także zapewniania pomocy w opiece i wychowaniu dzieci, w celu zmniejszenia liczby dzieci opuszczających rodziny biologiczne i kierowanych do pieczy zastępczej. Realizacja programu opiera się na celu głównym i celach szczegółowych. Celem głównym programu jest stworzenie odpowiednich warunków do wychowania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych. Ww. cel jest realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- a) zabezpieczenie podstawowych potrzeb dziecka i rodziny;
- b) zapobieganie sytuacjom kryzysowym wymagającym interwencji oraz udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym kryzysem;
- c) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży;
- d) wspieranie rodziny oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny poprzez rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych;
- e) wzrost społecznej świadomości roli i funkcji rodziny jako podstawowego środowiska człowieka;
- f) podnoszenie wiedzy i doskonalenie umiejętności osób pracujących z rodziną.

Program realizowany jest przez podmioty tworzące lokalny system wsparcia rodziny i dziecka.

2. W 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim zlecił świadczenie usług **2 asystentom rodziny**, którzy na uzasadniony wniosek pracownika socjalnego prowadzili pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Głównym zadaniem asystenta rodziny jest prowadzenie pracy z rodzinami biologicznymi, polegającej na udzielaniu pomocy w poprawie ich sytuacji życiowej oraz w kształtowaniu odpowiednich postaw rodzicielskich w celu prawidłowego sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystent rodziny wykonuje swoje zadania w miejscu zamieszkania rodziny (w uzasadnionych przypadkach poza miejscem zamieszkania) między godziną 8.00 a 22.00 przez 7 dni w tygodniu. W 2014 roku **asystenci rodziny objęli**

wsparciem 22 rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim.

Zgodnie z ww. ustawą asystent rodziny powinien swą pracę prowadzić za zgodą i przy aktywnym udziale rodziny oraz pobudzać ją do aktywnego współdziałania. Praca z rodziną powinna być organizowana lub kontynuowana również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Do zadań asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;

- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na rzecz rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie.

Asystent rodziny przeprowadza z rodziną również treningi kompetencji w zakresie:

- 1) prowadzenia gospodarstwa domowego (edukacja i trening w zakresie gospodarowania budżetem domowym, edukacja i trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, poradnictwo w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami, poradnictwo i wsparcie w pozyskaniu usług związanych z naprawą, zakupem, wymianą sprzętu gospodarstwa domowego, pomoc w załatwianiu spraw związanych z koniecznymi pracami remontowymi, edukacja i trening w zakresie organizacji dnia, szczególnie dzieci - pory posiłków, aktywny wypoczynek, pory snu i odpoczynku);
- 2) dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej w rodzinie, edukacja i trening w zakresie higieny, edukacja i trening rodziny w zakresie prawidłowego żywienia dzieci i ich pielęgnacji).

Świadczenie usług przez asystentów rodziny w 2014 r. finansowane było z dotacji w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014 w wysokości 51 773 zł oraz częściowo ze środków własnych w wysokości 5 669 zł.

3. Zgodnie z art. 176 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy **współfinansowanie pobytu dziecka** w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Udział gminy w finansowaniu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i placówkach wynosi 10% - w pierwszym roku, w drugim roku – 30 %, w trzecim roku i latach

następnych – 50 %. W 2014 roku finansowany był pobyt 23 dzieci z terenu naszego miasta. Kwota dofinansowania wyniosła 96 207 zł.

4. **Poradnictwo specjalistyczne** – w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim udzielane jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne jest realizowane przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. **W 2014 roku radca prawny MOPS udzielił specjalistycznych porad 183 osobom.** Natomiast **poradnictwem psychologicznym**, rozumianym jako procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii **objęto w 2014 roku 125 rodzin.** Psycholog MOPS pracuje zarówno w siedzibie Ośrodka, jak również w miejscu zamieszkania rodzin. Poradnictwo rodzinne skierowane jest natomiast do rodzin, które mają problemy w funkcjonowaniu – w tym problemy wychowawcze, opiekuńcze /dotyczące zarówno dzieci jak i dorosłych członków rodziny/.
5. W pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bardzo znaczącym jest prowadzenie przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim **pracy socjalnej** ukierunkowanej na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby i rodziny z powodu różnych dysfunkcji i problemów prowadzących do wykluczenia społecznego. Celem pracy socjalnej jest wykorzystanie potencjału osoby/rodziny i doprowadzenie do stanu, w którym rodzina na miarę własnych możliwości będzie mogła funkcjonować w społeczności lokalnej, wypełniać role społeczne i posiadać dostęp do określonych dóbr. W 2014 roku **pracownicy socjalni MOPS prowadzili pracę socjalną w 455 rodzinach** (186 rodzin uzyskało pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej).
6. **Uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach Świetlicy Socjoterapeutycznej** – jako wsparcie rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych patologią społeczną.

Świetlica Socjoterapeutyczna przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim czynna była od poniedziałku do piątku od godziny 14⁰⁰ do godziny 18⁰⁰ i obejmowała opieką wychowawczą 64 dzieci. Dzieci kwalifikowane były do udziału w zajęciach socjoterapeutycznych po wcześniejszym rozeznaniu sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego i psychologa oraz na wniosek pedagoga szkolnego. Konieczna była pisemna zgoda rodzica/opiekuna na uczestnictwo dziecka w zajęciach.

W Świetlicy pracowała następująca kadra pedagogiczna:

- psycholog,
- 3 terapeutów,
- 4 opiekunów.

Głównym celem zajęć prowadzonych w roku 2014 było realizowanie celów edukacyjnych i rozwojowych, które pozwalały wychowankom sprawniej funkcjonować społecznie oraz radzić sobie z napotykanymi trudnościami w konstruktywny sposób, a także zapewnienie dzieciom i młodzieży opieki wychowawczej, pomoc w nauce, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, stymulowanie rozwojem dziecka oraz łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania.

Cele edukacyjne wspomagały proces nabywania przez wychowanków wiedzy o sobie samym i o innych ludziach oraz proces rozumienia świata społecznego, a także ukierunkowywały zmiany zachowań tak, by mogły one chronić dziecko przed urazami psychicznymi. Cele rozwojowe zawarte w projekcie zajęć socjoterapeutycznych uwzględniały natomiast indywidualne zainteresowania uczestników, zaspokajały podstawowe dla danego wieku potrzeby oraz podejmowały zagadnienia ważne dla określonej grupy wiekowej. Podczas zajęć poruszane były także tematy związane z profilaktyką uzależnień i promocją zdrowia. Terapeuci i opiekunowie kładli szczególny nacisk na wyposażenie dzieci w umiejętność konstruktywnego rozwiązywania napotkanych problemów, budowania poczucia własnej wartości oraz silnej tożsamości w taki sposób, aby wychowankowie potrafili również w sobie samych znajdować oparcie w trudnych sytuacjach. Dzieci otrzymały także pomoc w wyrównywaniu deficytów edukacyjnych, przez co ich wyniki

w nauce uległy poprawie. Zawarte w tworzonych przez wychowawców i terapeutów planach zajęć treści stwarzały okazję do poruszania tematów nurtujących dzieci i młodzież, często trudnych i wstydlivych. Równolegle cele zajęć ukierunkowane były na tematykę związaną z budowaniem relacji z rówieśnikami, naukę umiejętności współpracy, ćwiczenie umiejętności komunikacji werbalnej i niewerbalnej, a także rozwijanie u dzieci zainteresowań i sposobów postępowania akceptowanych społecznie. Ważnym celem realizowanym w Świetlicy Socjoterapeutycznej było także stworzenie klimatu zaufania i bezpieczeństwa w grupie.

Środowisko oraz problemy wychowawcze dzieci uczęszczających do Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Świetlica Socjoterapeutyczna jest placówką dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, obejmującą swoją opieką dzieci pochodzące z rodzin niepełnych, dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholowym. Rodzice dzieci uczęszczających na zajęcia wymagają wsparcia w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych. Ww. rodziny narażone są często na konsekwencje wynikające z funkcjonowania w środowisku dotkniętym problemem alkoholowym, zagrożone są uzależnieniem w stopniu utrudniającym im realizację zadań życiowych bez specjalistycznej pomocy. Dzieci w domach rodzinnych często pozostawiane są bez właściwej opieki, zapewnienia posiłku po powrocie ze szkoły. Świetlica rekompensuje potrzeby dzieci w tym zakresie. Uczestnicy niejednokrotnie mają duże trudności w nauce, zaniedbania w edukacji, trudności w rozumieniu, akceptacji i przestrzeganiu norm społecznych. W środowisku lokalnym dzieci te nie mają możliwości zapoznania się z prawidłowymi wzorcami funkcjonowania w społeczeństwie. Specyficzną cechą dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych są także zaburzenia emocjonalne – nieśmiałość, wysoki poziom lęku, bojaźliwość czy też nieopanowana agresywność, wybuchowość, upór. Ich potrzeba ciepła, bezpieczeństwa, a nawet zwykłej, codziennej opieki łatwo może pozostać niezaspokojona w atmosferze konfliktu, napięcia i niepewności. W rodzinach, w których role dorosłych są odgrywane w sposób niekonsekwentny lub niewłaściwy, dzieci nie mają wzorca dla ukształtowania swojej tożsamości. Jest bardzo prawdopodobne, że dzieci takie będą miały

o wiele większe trudności niż ich rówieśnicy wówczas, gdy zaczną wchodzić w relacje międzyludzkie poza domem – w szkole, czy też w czasie wspólnych zabaw. Konsekwencją trudności emocjonalnych są też zaburzenia w kontaktach z innymi ludźmi, wycofanie się, bierność lub agresywność, przemoc fizyczna. Życie w warunkach długoletniego stresu psychicznego doprowadza do destrukcyjnych wzorów zachowań.

Cele, zadania, metody pracy stosowane w Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Głównym celem świetlicy jest prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.

CELE OGÓLNE:

- zapewnienie profesjonalnej opieki wychowawczej,
- zapewnienie terapii wychowawczej zapobiegającej uzależnieniom,
- wdrażanie do prawidłowego wypełniania ról społecznych,
- łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie,
- eliminowanie zaburzeń zachowania,
- trening asertywności i komunikacji,
- podniesienie poczucia własnej wartości,
- zapewnienie powodzenia szkolnego wychowankom poprzez pomoc w odrabianiu zadań domowych,
- gospodarowanie czasu wolnego.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- integracja wychowanków w placówce w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa,
- nabycie umiejętności zgodnego współżycia w grupie i szerszej społeczności,
- nabycie umiejętności komunikowania się i zachowań prospołecznych,
- wyrabianie umiejętności dokonywania świadomych wyborów i ponoszenia ich konsekwencji,
- wskazywanie pożądanых wzorców zachowań,
- rozbudzanie i pogłębianie zainteresowań, odkrywanie zdolności i właściwe ich ukierunkowanie,
- stwarzanie warunków do samorealizacji,
- wyzwalanie umiejętności prawidłowego organizowania sobie czasu wolnego,

- propagowanie zdrowego stylu życia,
- wskazywanie na szkodliwość używek oraz ukazywanie zagrożeń, jakie niosą za sobą uzależnienia,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, napięciem pojawiającym się w sytuacji trudnej,
- rozwijanie wiary we własne siły, umacnianie poczucia własnej wartości,
- wdrażanie do poszanowania własności swojej i cudzej,
- niwelowanie przemocy i zachowań agresywnych.

Wyżej wymienione cele profilaktyczno – terapeutyczne wychowawcy realizowali na podstawie opracowanych przez siebie programów autorskich: „Ja wśród innych”, „Uwierzyć w siebie”, „Zrozumieć siebie i innych”, „W zgodzie ze sobą”, „Umiejętność współistnienia”, „Wiem, rozumiem, chcę, umiem”. Wychowankowie świetlicy objęci byli także pomocą w nauce, pomocą w sytuacjach kryzysowych w szkole i rodzinie. W tym celu pracownicy świetlicy współpracowali z rodzicami, przeprowadzali rozmowy indywidualne, udzielali porad wychowawczych i psychologicznych. Świetlica Socjoterapeutyczna podejmowała także współpracę ze szkołami, do których uczęszczają dzieci, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pruszczu Gdańskim, Centrum Kultury i Sportu w Pruszczu Gdańskim, Domem Dziennego Pobytu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pruszczu Gdańskim, pracownikami socjalnymi Ośrodka. Opiekunowie oraz psycholog we współpracy z pracownikami socjalnymi utrzymywali ścisły kontakt z rodzicami dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlicy, dokonywali rozeznania wszystkich środowisk podejmując pracę socjalną ukierunkowaną na wzmacnianie i uaktywnianie rodzin w rozwiązywaniu problemów.

Formy i metody pracy z dziećmi:

- a) terapia indywidualna,
- b) terapia grupowa,
- c) rozmowa terapeutyczna,
- d) rekreacja sportowa,
- e) arteterapia,

- f) ćwiczenia, zabawy i gry dydaktyczne,
- g) dyskusja kontrolowana,
- h) elementy zajęć warsztatowych,
- i) gry i zabawy ruchowe,
- j) elementy psychodramy.

Organizacja opieki nad dziećmi.

Dzieci uczęszczające do świetlicy przydzielane są do grup stosownie do wieku, temperamentu i zasobu doświadczeń. W ramach świetlicy funkcjonuje pięć grup, trzy w świetlicy przy ul. Niepodległości 9 oraz dwie w filii placówki przy ul. Obrońców Westerplatte 30.

Plan zajęć dnia:

14:00 - 15:30 zajęcia profilaktyczno – wychowawcze,

15:30 - 17:00 pomoc w nauce i odrabianiu lekcji,

17:00 - 17:30 podwieczorek,

17:30 - 18:00 gry dydaktyczne, zabawy integracyjne, zajęcia plastyczne, zabawy dowolne.

W zależności od stosowanej metody oddziaływań przewidywane są następujące sposoby prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą:

- a) praca z jedną grupą integrującą dzieci w różnym wieku i o różnym stopniu sprawności fizycznej i intelektualnej,
- b) praca w zespołach podzielonych pod względem wieku, zespołach wychowawczych lub terapeutycznych,
- c) praca indywidualna.

Zajęcia odbywały się pod opieką opiekunów i terapeutów. Program dnia dostosowywany był także na bieżąco do potrzeb i możliwości uczestników.

W ciągu roku odbywały się również wyjścia do teatru, kina, na basen itp., mające na celu rozwijanie wrażliwości i poszerzanie wiedzy na temat kultury i sztuki, jak również rozwój fizyczny; obchody świąt oraz uroczystości związane z życiem świetlicy; wypoczynek letni i zimowy.

Najważniejsze wydarzenia w Świetlicy Socjoterapeutycznej w 2014 r.:

„Ferie zimowe 2014”. W programie ferii znalazły się m.in.:

wyjazdy do:

- Muzeum Kaszubskiego im. F. Tredera w Kartuzach – zapoznanie z kulturą i sztuką ludową Kaszub,
- Narodowego Muzeum Morskiego w Gdańsku – zwiedzanie,
- Kina Cinema City „Krewetka” w Gdańsku na film pt.: „Kraina lodu”;

zwiedzanie:

- Faktorii Rzymskiej w Pruszczu Gdańskim;

wyjścia na:

- lodowisko,
- basen;

zajęcia kulinarne:

- „Racuchy z jabłkiem i cukrem pudrem”,
- „Gofry z bitą śmietaną, cukrem pudrem i marmoladą”,
- „Pizza”;

zajęcia profilaktyczne:

- „Agresja”,
- „Powody zachowań agresywnych”,
- „Nikotyna”,
- „Alkohol”;

spotkanie z funkcjonariuszem Policji – pogadanka na temat „Bezpieczeństwa podczas ferii zimowych”;

turniej:

- tenisa stołowego;

konkurs plastyczny w formie plakatu lub ulotki „Bezpieczne ferie”;

quiz z wiedzy zdobytej w czasie ferii zimowych.

Obchody Dnia Babci i Dziadka – wyklejanie laurek okazjonalnych; zajęcia tematyczne: „Rola dziadków w wychowaniu wnuków”.

Walentynki – przedstawienie dzieciom genezy święta oraz ciekawostek na jego temat. Zabawy i wróżby waleńtyńkowe, „Pocztą waleńtyńkowa”. **Zajęcia kulinarne** – frytki z ketchupem oraz kolorowe galaretki z owocami i bitą śmietaną;

Tłusty czwartek – pączki, faworki, placki z konfiturą.

Zabawa karnawałowa – zwyczaje karnawałowe w różnych kulturach; konkurs fryzur karnawałowych.

Dzień kobiet – własnoręczne wykonanie przez chłopców upominków dla dziewcząt; prelekcja prowadzona przez wychowawców i psychologa na temat roli kobiety we współczesnym świecie. Przybliżenie sylwetek sławnych kobiet.

Pierwszy Dzień Wiosny – wykonanie i topienie Marzanny.

Dzień Służby Zdrowia – przybliżenie zasad udzielenia pierwszej pomocy medycznej.

Śniadanie Wielkanocne „Zajączek” – upominki, konkursy, zabawy.

Międzynarodowy Dzień Ziemi – sprzątanie terenu zieleni przynależącego do Ośrodka; rozmowa dot. wyrabiania nawyku oszczędzania energii elektrycznej, kształtowania odpowiedzialności za najbliższe otoczenie.

Dzień książki – z książką przez świat – „Mój ulubiony bohater literacki”; wykonanie zakładki z brystolu do książek na różne sposoby.

Obchody Świąt Narodowych – Święto Pracy, Święto Konstytucji 3 Maja – kształtowanie poczucia przynależności narodowej, poznanie historii świąt 1, 2 i 3 – go maja.

Dzień Strażaka – prelekcja na temat niebezpieczeństw wynikających z zabawy z ogniem oraz profilaktyki powstawania pożarów.

Obchody Dnia Matki – wykonanie laurek dla mam, okolicznościowej gazetki. Portret mojej mamy.

Dzień bez papierosa – zajęcia profilaktyczne na temat szkodliwości palenia tytoniu.

Dzień Dziecka – impreza plenerowa: konkursy, zabawy, zajęcia kulinarne – lody z owocami i bitą śmietaną.

Dzień bez samochodu – kształtowanie wzorców zachowań proekologicznych, upowszechnianie informacji o negatywnych skutkach używania samochodu. Przygotowanie gazetki – sposoby spędzania wolnego czasu bez samochodu.

Światowy Dzień Krwiodawcy – prelekcja na temat korzyści wynikających z bycia dawcą krwi.

Pierwszy Dzień Lata, obchody Dnia Ojca – wykonanie laurek.

Uroczyste zakończenie „roku świetlicowego”. Przywitanie wakacji. Zajęcia kulinarne – zapiekanki, galaretki z owocami.

29.06 – 10.07 Obóz socjoterapeutyczny – „Iwonicz 2014”.

Ważniejsze wydarzenia obozu:

- Uroczyste rozpoczęcie obozu – dyskoteka powitalna.
- Wycieczki piesze i autokarowe:
 - 1) Bóbrka – zwiedzanie Muzeum Przemysłu Naftowego,
 - 2) Odrzykoń – zwiedzanie zamku i Rezerwatu Przyrody Prządk, 3) Wzgórze Przymiarki,
 - 4) Łańcut – zwiedzanie zamku oraz parku (Ogród Włoski i Różany, Zameczek Romantyczny, Oranżeria, Ujeżdżalnia, Powozownia, Storczykarnia),
 - 5) Żabia Góra,
 - 6) Czardworek – warsztaty ceramiczne, przejazd ciuchcią „Strzała Południa”,
 - 7) Bełkotka,
 - 8) Duża Pętla Bieszczadzka – rejs statkiem po Jeziorze Solińskim, zwiedzanie zapory wodnej, wejście na Połoninę Wetlińską,
 - 9) Klimkówka – zwiedzanie drewnianego Kościołka Świętokrzyskiego,
 - 10) Iwonicz Zdrój,
 - 11) Rymanów Zdrój.
- Zajęcia i zawody sportowe.
- Festiwal piosenki i konkurs tańca.
- Uroczyste zakończenie obozu.

Program obozu socjoterapeutycznego skierowany był głównie do dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje problemem alkoholowy, niewydolnych wychowawczo i dotkniętych przemocą oraz zagrożonych uzależnieniem i wykluczeniem społecznym. Podstawowym celem prowadzonych podczas obozu zajęć terapeutycznych było budowanie pozytywnych relacji pomiędzy członkami grupy i odnajdywanie cech wspólnych, a zarazem odkrywanie własnej indywidualności, tożsamości i podmiotowości poprzez naukę rozpoznawania swoich emocji, podniesienie poczucia własnej wartości. Kolejnym aspektem było dostarczenie uczestnikom wiedzy na temat zagrożeń wynikających z nałogów: alkoholizmu, nikotynizmu, narkomanii, uświadomienie niebezpieczeństw i zagrożeń związanych z nałogami oraz kształtowanie postawy świadomej rezygnacji z używek takich jak papierosy, narkotyki, alkohol, leki. Uczestnicy obozu socjoterapeutycznego

mieli także okazję poznać alternatywne od wyuczonych bądź obserwowanych na co dzień, sposoby spędzania wolnego czasu. Jednocześnie podczas zajęć dzieci i młodzież mogły odpocząć i oderwać się od sytuacji stresujących, patogennych.

29.09 Uroczyste rozpoczęcie roku świetlicowego 2014/2015 – omówienie programu pracy świetlicy oraz form i zasad prowadzenia zajęć terapeutycznych.

Światowy Dzień Dobroci dla Zwierząt – rozwijanie przyrodniczych zainteresowań wychowanków, uwrażliwienie na potrzeby zwierząt.

Obchody tygodnia pisania listów – przygotowanie i wysłanie odręcznie napisanych listów.

Światowy Dzień Zdrowia – zajęcia profilaktyczne na temat zdrowego trybu życia.

Dzień Nauczyciela – dyskusja na temat roli nauczyciela i wychowawcy w kształtowaniu tożsamości. Wykonanie laurek dla wychowawców i nauczycieli.

Obchody Dnia Wszystkich Świętych – wspólne wyjście z seniorami DDP na cmentarz: sprzątanie grobów, zapalenie zniczy.

Halloween – dyskoteka, zabawy, konkursy, bal przebierańców.

Obchody Dnia Niepodległości – mała lekcja historii. Rola tradycji, kultury, poznanie symboli narodowych.

Światowy Dzień Seniora – spotkanie z seniorami DDP. Pogadanka na temat roli utrzymywania więzi międzypokoleniowej. Zajęcia kulinarne – galaretki z owocami i bitą śmietaną.

Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień – dzień dobrych uczynków i pozytywnych emocji.

Andrzejki – zabawa z wróżbami. Zajęcia kulinarne – tosty i sałatka jarzynowa.

Mikołajki – upominki, konkursy, zabawy.

Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, Dzień Ochrony Praw Dziecka – „Czy wszyscy ludzie mają takie same prawa?”

Uroczysta kolacja Wigilijna z okazji Świąt Bożego Narodzenia – przedstawienie jasełkowe.

Dzień bez przekleństw – rola języka ojczystego w codziennym życiu,

rozmowa pedagogiczna na temat alternatywnych sposobów rozładowania złości.

Rodzaje pomocy udzielanej dzieciom.

Realizacja celów ogólnych i szczegółowych poprzez zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjoterapeutycznej. Wsparcie funkcjonowania rodzin w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych.

Wpływ zajęć prowadzonych w Świetlicy Socjoterapeutycznej na funkcjonowanie dzieci.

Zajęcia terapeutyczno – pedagogiczne wyposażyły wychowanków w umiejętności wyrażania własnych potrzeb i rozumienia własnych emocji, racjonalnego radzenia sobie z gniewem, problemami, presją otoczenia i rówieśnikami, doskonaliły komunikację i umiejętności rozwiązywania konfliktów. Ukierunkowano także proces socjalizacji - rozwijano u dzieci zainteresowania, przekazywano prawidłowe wzorce, normy i systemy wartości, rozwijano umiejętności samodzielnego organizowania korzystnych i sprzyjających zdrowiu form spędzania czasu wolnego. Uczestniczenie w zajęciach świetlicowych korzystnie wpłynęło też na funkcjonowanie uczestników w grupie rówieśniczej, poprawiło umiejętność nawiązywania prawidłowych relacji, umiejętność pracy indywidualnej i grupowej, umiejętność konstruktywnego odreagowania napięć, stworzyło szansę na powstawanie nowych więzi koleżeńskich, rozwinęło kreatywność i wyobraźnię. Dzieci otrzymały także pomoc w wyrównywaniu deficytów edukacyjnych, przez co ich wyniki w nauce ulegały stopniowej poprawie.

7. Warsztaty dla rodziców.

Jednym z elementów wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich ról i funkcji jest działanie grupy psychoedukacyjnej dla rodziców wzmacniającej umiejętności opiekuńczo-wychowawcze. Zajęcia dla rodziców polegają przede wszystkim na

rozwinięciu umiejętności wychowawczych i mają na celu naukę komunikacji w rodzinie i rozumienia dzieci, dostarczanie wiedzy dotyczącej pozytywnych relacji rodzicielskich, budowanie prawidłowych więzi w rodzinie, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. W 2014 roku udział w zajęciach wzięło 9 osób.

III. Potrzeby związane z realizacją zadań ustawowych z zakresu wspierania rodziny.

Pogarszająca się w ostatnich latach sytuacja rodzin ma niewątpliwie ujemny wpływ na funkcjonowanie i losy zarówno jej członków jak i rodziny jako społeczności.

W interesie samorządów i społeczności lokalnej leży prawidłowe funkcjonowanie rodzin oraz tworzenie warunków ku temu. Dbłość o harmonijny rozwój młodego pokolenia w naszej gminie jest zarówno obowiązkiem rodziny, jak i wszystkich instytucji zajmujących się edukacją, zdrowiem, profilaktyką zagrożeń oraz bezpieczeństwem, w tym także socjalnym. Wsparciem instytucjonalnym należy objąć więc rodziny stojące przed problemami, z którymi samodzielnie nie potrafią, bądź też nie są w stanie sobie poradzić. Obszary wymagające szczególnej uwagi w zakresie jw. to: trudna i pogarszająca się sytuacja bytowa i mieszkaniowa rodziny, występowanie zjawisk powszechnie uważanych za patologiczne, zaburzenia komunikacji i kontaktów wewnątrzrodzinnych, niska dojrzałość społeczna rodziców, dezorganizacja struktury rodziny - wymagają niewątpliwie podejmowania działań na wielu płaszczyznach i przy aktywnym współudziale wielu partnerów. Skuteczne i efektywne działania na rzecz wspierania rodzin wymagających pomocy, możliwe będą po uwzględnieniu niezbędnych potrzeb realizatorów przyjętego przez Radę Miasta Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2016 dla miasta Pruszcz Gdański oraz zabezpieczeniu odpowiednich środków finansowych związanych z realizacją zadań ustawowych jw.

W celu prawidłowego realizowania zadań w zakresie wspierania rodziny, w oparciu o ustalone potrzeby, niezbędnym będzie:

- 1) Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji poprzez:
 - a) organizowanie dla rodzin spotkań służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganiu izolacji w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych,
 - b) dostarczanie wiedzy i uczenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych,
 - c) podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny,
 - d) pomoc w integracji rodziny.
- 2) Podniesienie kompetencji i umiejętności wychowawczych oraz opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie się dzieci w rodzinie naturalnej poprzez:
 - a) systematyczną pracę asystentów z rodzinami, w których występują problemy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych polegającą m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci, sporządzaniu planów pracy z rodziną oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie,
 - b) motywowanie do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, do udziału w warsztatach dla rodziców doskonalących umiejętności wychowawcze,
 - c) organizowanie spotkań, warsztatów poszerzających wiedzę rodziców dot. opieki i wychowania dziecka.
- 3) Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej poprzez:
 - a) wsparcie finansowe i rzeczowe dla rodzin (świadczenia pomocy społecznej, świadczenia rodzinne), obejmowanie dożywianiem w formie ciepłego posiłku wszystkich potrzebujących dzieci, w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
 - b) doskonalenie form współpracy z instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.
- 4) Zapewnienie infrastruktury i dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego poprzez:

- a) realizację usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych,
- b) prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin,
- c) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w oparciu o posiadane zasoby.

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Przyszowie
mgr Grażyna Zarówna

Wzrost: 1,60 m, Ciężar ciała: 50 kg, Ciężar ciała: 50 kg
Ciężar ciała: 50 kg, Ciężar ciała: 50 kg, Ciężar ciała: 50 kg
Ciężar ciała: 50 kg, Ciężar ciała: 50 kg, Ciężar ciała: 50 kg

10

10

ms
lule